

N:o 132.

Af herr **E. P. W. Röing** m. fl., om *skrifvelse till Kungl. Maj:t*
angående inrättande af en tullteknisk byrå.

Det torde vara en för näringslivets målsmän väl känd sak, att gällande bestämmelser i fråga om varors förtullning ofta gifva anledning till berättigade anmärkningar.

Förhållandena äro sådana, att, om en importör vill till riket införa en vara af i landet förut okänd beskaffenhet eller en vara af den art, att i fråga om tullbehandlingen af densamma fullt stadgad uppfattning eller praxis ej föreligger, importören icke på förhand kan förskaffa sig visshet om, hvilken tull varan kommer att draga. Denna omständighet måste uppenbarligen vara till stort men för den, som har för afsikt att införskaffa sådan vara, då han ej i förväg känner beloppet af tullumgälderna för densamma. Det är fördenskull af behovet synnerligen påkalladt, att någon institution finnes, som på framställning af importörer kan lämna underrättelse om, huru tulltaxan i fråga om dylik vara kommer att tillämpas, samt lämna vederbörliga föreskrifter härom.

Med nu gällande förhållanden inträffar ofta, såsom af de flesta importörer är känt, att *samma* vara, dels på olika förtullningsorter, dels äfven på samma plats under olika tjänstemäns kontroll, vid det ena införseltillfället påläggas *en* tullsats och vid ett annat tillfälle en annan. Alltså, äfven om man såsom importör införskrifvit en vara, som vid föregående tillfällen ansetts böra draga en viss tullsats eller fått införas tullfritt, och man därefter ställt sina beräkningar och kanske nedlagt stora kostnader för införandet däraf å den inhemska marknaden, kan man inom kort utan ändring i tulltaxan stå inför den even-

tualiteten, att en annan uppfattning å införselorten gör sig gällande än den, som förut tillämpats. Ofta kan sådant föranleda, icke blott att vidare import af varan oförmodadt omöjliggöres, utan ock att stora oberäkneliga kostnader, förluster och obehag däraf följa. Såsom exempel på hvad i berörda afseende kan förekomma, åberopas bifogade skrifvelse, och torde ett stort antal af landets importörer hafva erfarenhet i liknande riktning.

Förhållandet i fråga är utan tvifvel delvis beroende på vår nuvarande tulltaxas ganska stora otydlighet och gällande föreskrifters ofullständighet rörande tillvägagångssättet vid förtullningen.

Generaltullstyrelsens uppgift har hittills varit begränsad till tullverkets förvaltning och öfvervakande af de författningars efterlefnad, hvilkas tillämpning är åt tullmyndigheterna uppdragen. Enligt nuvarande organisation skulle generaltullstyrelsen uppenbarligen icke kunna motsvara det utanför berörda uppgift liggande bestyret att afgifva utlåtande angående tullbehandlingen af enhvar hos densamma i dylikt syfte företedd vara.

För att vinna förmånen af upplysning på förhand om för import afsedd varas tullbehandling och en trygg och enhetlig dylik behandling, kräfvades uppenbarligen en tullteknisk myndighet inom eller vid sidan af generaltullstyrelsen med afgöranderätt i fråga om sättet för förtullningen.

En dylik institution bör äfven hafva till sin uppgift att meddela tydliga föreskrifter för tullpersonalen rörande tillvägagångssättet vid förtullningar, äfvensom att hafva sin uppmärksamhet riktad å de brister i fråga om tydlighet, som gällande tulltaxa företer, och söka afhjälpa desamma.

Likaledes skulle en så beskaffad institution kunna få till uppgift att följa tullagstiftningens företeelser inom de länder, med hvilka vårt eget står i närmare handelsförbindelse, äfvensom att egna sitt intresse åt de allmänt inom tullpolitiken uppmärksammade frågorna om större specialisering och lämpligheten af värdetullars inskränkning m. m.

Uppenbart är, att en institution af den beskaffenhet, hvarom här ofvan talats, måste i sig inrymma en sakkunskap så mångsidig som möjligt, hvadan äfven representanter för näringslivet däri måste vara representerade.

Frågan härom är delvis icke ny. Den särskilda kommitté, som var tillsatt för granskning af tullverkets stater och som afgaf sitt betänkande år 1902, upptog nämligen frågan om *förhandsupplysning* till behandling. Den meddelade i sammanhang därmed, att en institution af liknande beskaffenhet kommit till stånd i Tyskland, hvarom bestäm-

melser förefinnas i en af tyska förbundsrådet den 20 januari 1898 beslutad författning och hvarigenom inrättats de s. k. »Direktivbehörden». Rörande dessas verksamhet anförde kommittén, att inkomna upplysningar gifvit vid handen:

»att verkningarna af ifrågavarande bestämmelser kunna betecknas såsom gynnsamma;

att de i varuomsättningen med utlandet deltagande kretsar regelbundet och i alltjämt växande omfattning begagna sig af den nya inrättningen;

att icke från något håll framkommit yttrande om, att tullförvaltningarna därigenom skulle förorsakas olägenheter; samt

att uti ifrågavarande ämne icke utfärdats andra bestämmelser än ofvanberörda författning.»

Kommittén ansåg sig emellertid icke då böra tillstyrka inrättande af en dylik anordning.

Erfarenheten torde emellertid alltmer hafva bekräftat behöfligheten af ifrågavarande anordning, hvadan med stöd af ofvan anförda motivering hemställas,

att Riksdagen i skrifvelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om utredning och förslag angående inrättandet af en tullteknisk byrå.

Stockholm den 23 februari 1906.

Erik Röing.

K. G. Karlsson.

C. J. F. Ljunggren.

E. A. Nilson.

Axel Vennersten.

F. E. Nees.

Joh. Jeansson.

E. Lovén.

Erik Martin.

Hjalmar Wijk.

Ivan Svensson.

Till herr statsrådet och chefen för finansdepartementet.

Undertecknade handelsfirma får härmed vördsamt till herr statsrådets kännedom bringa följande tullbehandlingsärende.

Den 27 september 1905 förevisade vi, som drifva handel bland annat med kreatursfoder, för packhusinspektionen i Göteborg prof å glutenfoder, en affallsprodukt vid majsindustri, med förfrågan, huruvida denna vara komme att vid förtullning behandlas såsom kreatursfoder eller malen spannmål. Kreatursfoder får tullfritt införas, under det däremot för malen spannmål tullsatsen utgör 6 kronor 50 öre pr 100 kilogram.

Då tulltaxan eller andra tullförfattningar icke lämna någon anvisning om hvad som skall anses utgöra det ena eller andra slaget vara, och då det händt, att glutenfoder, som tillverkats, köpts och importerats för att användas till kreatursfoder, af tullmyndigheterna behandlats såsom spannmål, pläga härvarande importörer i tveksamma fall före importen inlämna prof på varan till tullmyndigheterna, som beredvilligt lämnat svar, huru den komme att vid tullbehandlingen anses. Detta för att undvika det besvär, den tidsutdrägt och de förluster, som nödvändigtvis medfölja en opåräknadt hög tull. Ty uppenbart är, att för en importör af fodervaror en oberäknad tullsats af 6 kronor 50 öre pr 100 kilogram med nödvändighet måste medföra reexport af varan, då en sådan tullsats omöjliggör varans försäljning såsom foderämne, det enda sätt, hvarpå varan kan användas. Men i händelse af reexport uppstå kostnader bland annat för frakten till och från Sverige, hvarjämte kan inträffa, att importörer, som åtagit sig leveranser inom landet, göra förluster såväl direkt därför att de från annat håll för dyrare pris få inköpa vara, som de åtagit sig leverera, som direkt af den anledning, att möjligheter att göra affärer gå dem ur händerna.

Ofvanberörda af oss ingifna prof blef af tullöfverinspektoren J. H. Lindquist, chef för packhusinspektionen i Göteborg, undersökt; och förklarade han, att han vid kommande tullbehandling ämnade rubricera varan såsom kreatursfoder samt att varan sålunda skulle få tullfritt införas. Profvet togs i förvar hos tullverket.

I förlitande härpå inköpte vi samma dag den 27 september 1905 150 tons af varan samt den 17 oktober ytterligare 50 tons. Af hela partiet, tillsammans 200 tons, anlände med ångaren Thule den 30 oktober 1905 100 tons, hvilket parti behandlades såsom kreatursfoder och utlämnades tullfritt.

Återstående delen 100 tons, utgörande 2078 säckar, anlände den 20 november 1905 med ångaren Thorsten och angafs af oss till fri disposition. Då vi efterhörde, huruvida vi fingo afhämta detta parti, lämnades oss af tjänstgörande kammarskrifvaren det besked, att varan icke droge tull, samt att vi fördenskull finge afhämta densamma. Här- om lämnades tjänstgörande tullvaktmästaren, som hade partiet under bevakning, skriftlig underrättelse af vederbörande kammarskrifvare, sedan denne förut förhört sig i saken hos öfverinspektoren Lindquist, och påbörjade vi i följd häraf omedelbart, torsdagen den 23 november, afhämtningen af säckarne, däraf under nämnda dag och påföljande fredag hunno uttagas 765 säckar. Dessa säckar blefvo af oss afsända till Skultorp, Essunga, Stenstorp, Axvall m. fl. orter. Därest vi haft tillfälle att använda större arbetskraft, hade vi kunnat på dessa dagar afhämta hela partiet.

Omkring klockan 2 på dagen sistnämnda dag, fredagen den 24 november, underrättade tullöfverinspektoren Lindquist oss per telefon, att fodret vid undersökning befunnits innehålla för hög stärkelsehalt för att kunna betraktas såsom kreatursfoder; att de sist nämnda 2078 säckarne därför komme att förtullas såsom malen spannmål, hvarför tullen utgör 6 kronor 50 öre pr 100 kilogram; att, därest kungl. generaltullstyrelsen icke på ansökan af oss komme att träffa annan bestämmelse än härvarande tullmyndigheter, vi därför måste betala denna tull för hela partiet eller reexportera detsamma jämlikt § 26 tullstadgan; att reexport af tullmyndigheterna icke tillåtes under andra förutsättningar än att antingen hela partiet återutfördes eller den kvarvarande delen, om tull af 6 kronor 50 öre erlades för de afhämtade 765 säckarne; att, såvida vi ville undgå betala tull för de redan afhämtade säckarne, hvilken tull belöpte sig till omkring 2,500 kronor, dessa säckar, äfven för det fall att vi ville draga saken under generaltullstyrelsen, måste inläggas i tullens förvar; att sådant inläggande måste ske genast; samt att tullförvaltningen, därest vi icke på angifvet sätt arrangerade saken, komme att ur den kvarvarande delen af varorna uttaga sin tullfordran för äfven det afhämtade partiet.

Som vi af helt naturliga skäl ej genast gingo in på dessa tullinspektoren Lindquist fordringar, upprepade han med eftertryck, att de

af honom angifna eventualiteter vore de enda möjliga, såvida vi icke hellre föredrogo att i tull för hela partiet erlægga omkring 6,500 kronor; att det vore ett tillmötesgående från tullverkets sida, att detsamma tilläte varans återinläggande under dess vård, samt att han, därest vi återinlade det uttagna partiet, skulle ställa om, att vi sluppe betala skjulhyra för hela partiet, i den händelse vi ville draga tullbehandlingsfrågan under kungl. generaltullstyrelsens pröfning.

Ställda i valet emellan de alternativ öfverinspektoren Lindquist så klart och kraftigt framhållit för oss och öfvertygade att hvarje dröjsmål kunde komma att innebära en opåräknad utgift för oss, satte vi oss omedelbart genom telegram och telefon i förbindelse med emottagarne till de redan afsända 765 säckarne, och lyckades vi genom tillmötesgående från dem utverka, att samtliga säckarne redan dagen därpå befunno sig på väg till Göteborg; och inlades varorna redan lördagen och måndagen den 25 och 27 november under härvarande tullkammares förvar.

Lördagen den 25 november samtalande ene delägaren i undertecknade firma, Falk Simon, med öfverinspektoren Lindquist, och vidhöll då denne, hvad han förut uppgifvit, ehuru för honom framhölls, att tullstadgan syntes snarare gifva vid handen, att tullbehandlingen blifvit avslutad, då varan utlämnades, än motsatsen. Något anspråk att utfå tull för det först levererade partiet om 100 tons framställdes icke.

Emellertid lofvade då såväl öfverinspektoren Lindquist som tulldirektören N. G. Berlin att genast hänskjuta frågan, huruvida varorna i fråga skulle tullbehandlas såsom spannmål eller foderämnen till kungl. generaltullstyrelsen, för hvilket ändamål samma dag prof å varan afsändes till Stockholm; och ställdes ock i utsikt att snarast, möjligen redan måndagen den 27 november 1905, erhålla kungl. generaltullstyrelsens telegrafiska besked i saken.

Efter det en vecka förflutit, utan att något svar afhörts från Stockholm, uppreste herr Falk Simon dit för att hos generaltullstyrelsen förhöra sig om ärendet. Det upplystes då, att profvet af generaltullstyrelsen den 29 november öfverlämnats till professoren i mekanisk teknologi vid kungl. tekniska högskolan, ledamoten af landtbruksakademien Gustaf Adolf Sellergren för utlåtandes afgifvande.

Vid herr Simons besök hos professor Sellergren den 5 december befanns han vara sjuk och ej hafva åtgjort något i saken.

Detta förhållande meddelade herr Simon till kungl. generaltullstyrelsen, som på hans enträgna framställning förmådde professor Sellergren afgifva utlåtande.

Detta afgafs den 8 december och innehöll, att han tillstyrkte varans tullbehandling såsom kreatursfoder.

Det skulle synas, som om generaltullstyrelsen nu hade haft tillräckligt skäl att förklara, det varan finge tullfritt införas, då den af styrelsen utsedde sakkunnige afgifvit sitt utlåtande.

Så skedde emellertid icke, utan generaltullstyrelsen öfverlämnade prof af varan äfven till en kvarnmästare på ångkvarnen Tre Kronor i Stockholm, hvilken efter ett hastigt påseende af profvet afgaf skriftligt intyg, att varan var malen majs och sålunda skulle tullbehandlas såsom mjöl.

Under tiden hade vi anskaffat på enskild väg ytterligare utlåtanden af professorn vid Stockholms högskola G. Lagerheim och Skara kemiska station, båda af innehåll, att varan ej vore malen majs utan en affallsprodukt, afsedd till kreatursfoder.

Kvarnmästarens intyg verkade likväl, att generaltullstyrelsen remiterade ärendet till kungl. landbruksstyrelsen för att inhämta dess utlåtande.

Kungl. landbruksstyrelsen i sin ordning öfverlämnade saken till Alnarps landbruksinstitut för dess hörande.

Herr Simon utverkade genom besök hos chefen för kungl. landbruksstyrelsen och hänvändelse till landbruksinstitutet en skyndsam behandling af ärendet; och sedan landbruksinstitutet och kungl. landbruksstyrelsen den 21 december afgifvit sitt utlåtande, gående i samma riktning som professorerna Sellergrens och Lagerheims samt Skara kemiska anstalts yttranden, förklarade generaltullstyrelsen ändtligen den 21 december, att varan skulle tullfritt utlämnas.

Då den därefter kom i vår besittning, hade den legat upplagd hos tullverket härstädes i öfver en månad. Under varmare årstid hade varan på så lång tid delvis blifvit förstörd.

Då vi förbundit oss leverera ifrågavarande vara vid viss tid till åtskilliga afnämare här i riket, blef det genom tullverkets åtgärder i saken nödvändigt för oss att anskaffa vara till hvarje pris från annat håll, hvaraf åter följde, att vi å vissa leveranser, hvilka skulle hafva fullgjorts med det glutenfoder, som tullverket hade i sin besittning, gjorde en förlust, svarande emot skillnaden i inköpspris.

Dessutom hafva för oss uppstått åtskilliga kostnader, som finnas förtecknade å bilagda räkning.

§ 29 i tullstadgan den 1 juli 1904 föreskrifver, att innan tullpliktig vara till ägaren utlämnas, afgifterna därför skola vara erlagda,

därest ej motsvarande pänningbelopp blifvit hos tullförvaltningen på stället nedsatt eller ägaren därstädes ställt säkerhet, hvarjämte stadgas af hvilken beskaffenhet säkerheten skall vara.

Någon särskild bestämmelse finnes icke i tullstadgan om, när en varas tullbehandling skall anses afslutad.

Af denna omständighet och af bestämmelserna uti 29 § tullstadgan måste dragas den slutsatsen, att varans faktiska utlämnande är afgörande för frågan, huruvida tullbehandlingen är afslutad eller icke i sådana fall då — såsom händelsen var med oss — ej någon säkerhet ställts hos tullverket.

Uti ifrågavarande fall lämnades, såsom ofvan nämnts, vederbörande tullvaktmästare, som hade varans bevakning om hand, order att till oss utlämna densamma, och omkring en tredjedel afhämtades af oss utan att tull för varan påfordrades. Då vi icke ställt någon säkerhet hos tullverket för våra tullafgifter, har alltså tullbehandlingen i hvarje fall af de utlämnade sakerna varit afslutad.

Det var alltså en fordran, som saknade stöd af författning, då härvarande tullmyndigheter påfordrade varans återlämnande.

Men än egendomligare är öfverinspektoren Lindquists löfte, att vi skulle få reexportera de redan uttagna säckarne, om vi åter inlade dem i tullverkets förvar. Enligt 26 § tullstadgan får nämligen reexport förekomma endast i det fall, att varan »fortfarande är i tullverkets vård». Har den af varuägaren uttagits, är enligt tullstadgan hvarje möjlighet till reexport utesluten.

Vi hafva sett oss nödsakade att för Eder, herr statsråd, framlägga denna sak i alla dess detaljer för att påvisa de stora svårigheter, uti hvilka affärsmän kunna komma genom tullförvaltningens sätt att handhafva sitt grannlaga värf.

Genom hvad i denna sak förekommit, hafva vi icke blott lidit den direkta skada i form af utgifter, som de ingifna räkningarne utvisa och för hvilka vi anse oss böra erhålla ersättning, utan äfven indirekt skadats därigenom, att stora kunder framställt från deras synpunkt berättigadt klander emot oss för att vi icke i rätt tid levererat kontraherad vara, för att icke tala om det obehag, som vållats oss och dem af våra kunder, som redan emottagit varorna och på våra enträgna framställningar utlämnade dem.

Har däremot icke tullfunktionärerna härstädes gått oriktigt till väga, utan i sina åtgärder i denna sak handlat enligt gällande författningar, äro dessa bristfälliga och i behof af ändring, åtminstone i så

måtto att en varuägare får visshet om, att och när en vara är vederbörligen fri från statsverkets kraf på tull. Ty det är omöjligt för en affärsman att med lugn och trygghet kunna bedrifva sin näring, om han från statens sida utsättes för sådana svårigheter, som här relaterats.

Göteborg den 12 februari 1906.

Peder Melin & Co.
